

Hector Treub, Voorschotener burgemeesterszoon als strijdbaar vrouwenarts

Boekbespreking

G.Th.A. Calkoen, *Hector Treub (1856-1920), eigenzinnig als mens, strijdbaar voor de vrouw*. (Leiden, uitgeverij Ginkgo, 2013). 36 p. ISBN 978-90-71256-23-3. € 8,00.

Als een soort bijproduct van zijn dissertatie heeft de medicus Calkoen een ietwat vergeten collega de welverdiende aandacht geschonken. Hector was een zoon van de bekende gemeentesecretaris en burgemeester van Voorschoten Jacobus Petrus Treub en had twee broers die ook heel bekend zouden worden: Melchior, botanicus, en Willem, politicus en minister. Hector studeerde medicijnen aan de Rijksuniversiteit te Leiden en ontwikkelde daarbij een grote belangstelling voor gynaecologie en aanverwante zaken. Nog in zijn studententijd werd hij voorzitter van de Vereeniging tot ondersteuning van behoeftige kraamvrouwen te Leiden. Na zijn promotie in 1878 vestigde hij zich als arts te Leiden en ontwikkelde zich op allerlei medische terreinen. Dat leidde in 1886 tot een lectoraat aan de Universiteit en een jaar later tot een professoraat als opvolger van prof. A.E. Simon Thomas. De auteur behandelt vrij diepgaand hoe velen, en dan vooral de studenten, over hem dachten. En dat was beslist positief. In Leiden lag er dus een prachtige toekomst voor hem open, maar hij had nogal wat eisen en Leiden kon of wilde die niet vervullen. Toen er in 1896 in Amsterdam een vacature kwam waarbij hij in ieder geval over een grotere polikliniek voor de behandeling van vrouwenziekten kon beschikken en zijn eis om een nieuwe grote vrouwenkliniek te krijgen, meteen positief beantwoord werd, was hij voor Leiden niet meer te behouden. Of daartoe pogingen in het werk gesteld zijn, vermeldt de auteur niet.

In Amsterdam zou Treub de rest van zijn leven werkzaam blijven. Zoals zo vaak had ook hij zowel aanhangers als tegenstrevers en van diverse geluiden die in de pers doorklonken geeft de auteur leuke staaltjes. Feit is wel dat hij zijn taak dusdanig opvatte dat hij bijna dag en uur in de kliniek doorbracht; hoe zijn familieleven daaronder bleef, wordt niet vermeld. Wellicht leed dat flink. Hector was getrouwd met Aagje Fabius, waaruit een dochter Marie Louise in 1881 in Leiden geboren werd. Zij woonden van 1893 tot het vertrek naar Amsterdam in 1896 in Rapenburg 70, waar voordien prof. Matthias de Vries gewoond had en dat na hen niet meer bewoond werd, maar bij de Universiteitsbibliotheek in gebruik kwam. Uit noot 64 is af te leiden dat het tot een echtscheiding kwam, maar uit het feit dat zijn portret in de Senaatskamer in Leiden geschilderd is door zijn echtgenote Cornelia Gerardina Boellaard, dertien jaar jonger dan hij, blijkt dat hij hertrouwd is. Hier was het toch een kleine moeite geweest om te vermelden dat het huwelijk op 6 april 1906 door echtscheiding ontbonden werd en dat het tweede huwelijk op 16 februari 1907 in Amsterdam plaatsvond. Overigens was in deze familie een scheiding geen echte schande; de twee huwelijken van genoemde dochter eindigden met een scheiding en de hele familie grossierde daarin.

Ook over zijn assistent P.C.T. van der Hoeven wordt en passant een en ander meegedeeld. Deze had hij naar Amsterdam gehaald, bepaald niet tot tevredenheid van Amsterdamse kringen, maar deze keerde weer naar Leiden terug voor een professoraat. Van der Hoeven woonde voor zijn huwelijk zelfs enige tijd in het Academisch Ziekenhuis te Leiden. Ook hij was een spraakmakend persoon.

Ondanks dat dit boekje klein is en vrij veel uitvoerige noten heeft, is het leuk om te lezen. Natuurlijk blijven er vragen over. Zo is er (p. 24) een afbeelding van een aanbevelingsbriefje van hem voor L.D. Ornstein die hij kwalificeert als “een zeer geschikte jongeman dien ik U gaarne als Uw opvolger aanbeveel”, maar er wordt niet vermeld wie hij zou moeten opvolgen. En een verkeerde uitspraak van Treub had in noot 45 gecorrigeerd mogen worden: niet (Franciscus) Gomarus was een voorganger die de Universiteit van Leiden verruilde voor die te Amsterdam, maar dat was Gerardus Vossius (met Caspar Barlaeus).

Al met al is het een klein maar fijn boekje, over een persoon die eigenlijk wel een heel uitgebreide biografie verdient, misschien wel een dissertatie. Voorlopig kunnen we het echter heel goed hiermee doen.

PdB